

HOTĂRÎRE
pentru aprobarea Strategiei dezvoltării societății civile în anii 2009-2011

nr. 267-XVI din 11.12.2008

Monitorul Oficial nr.1-2/11 din 13.01.2009

* * *

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art.1. – Se aprobă Strategia dezvoltării societății civile în anii 2009-2011, expusă în anexă.

Art.2. – Guvernul:

a) în cooperare cu organizațiile neguvernamentale, în termen de 4 luni:

- va elabora și va aproba un plan de acțiuni pentru implementarea Strategiei;

- va prezenta Parlamentului proiectele de acte legislative prevăzute în Strategie;

b) va prezenta anual, pînă la data de 15 martie, Parlamentului raport despre executarea prevederilor Strategiei.

Art.3. – Comisia juridică, pentru numiri și imunități va exercita controlul asupra executării prezentei hotărîri.

Art.4. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Chișinău, 11 decembrie 2008.

Nr.267-XVI.

Anexă

STRATEGIA
dezvoltării societății civile în anii 2009-2011

A. DISPOZIȚII GENERALE

Societatea civilă din Republica Moldova se află în proces de tranziție spre o prezență instituțională durabilă în dezvoltarea națională și cea locală. Organizațiile societății civile (OSC) se afirmă tot mai vizibil ca partener plenipotențiar în colaborarea cu autoritățile publice și cu mediul de afaceri atât la nivel național, cît și pe plan local. Situația este influențată, pe de o parte, de profesionalismul, deschiderea și implicarea activă a OSC din diverse domenii în soluționarea problemelor cu care se confruntă statul, iar pe de altă parte, de necesitatea implementării standardelor europene care presupun o implicare activă a societății civile în procesul de luare a deciziilor.

În Republica Moldova sînt înregistrate peste 8000 de organizații neguvernamentale, cu diferite domenii de activitate, număr impunător care, la prima vedere, poate fi tratat drept indicator vizibil al gradului de participare a cetățenilor. Din acest număr însă doar o mică parte sînt organizații active, majoritatea activînd în localități urbane și concentrîndu-și eforturile în special asupra problemelor de

importanță națională, mai puțin asupra celor de importanță locală. OSC nu sînt finanțate de către stat, depinzînd astfel de resurse financiare alternative, în special din partea donatorilor internaționali.

Domeniile de implicare a OSC trebuie să țină în mod prioritar de elaborarea cadrului legislativ, a politicilor de monitorizare și de promovare a serviciilor sociale, precum și de consolidarea capacităților de advocacy și lobby, care sînt indispensabile evoluției și consolidării societății civile, afirmării ei în calitate de partener al administrației publice într-un stat democratic de drept. Este necesară, totodată, consolidarea eforturilor pentru dezvoltarea unei culturi a comunicării, a participării și a interacțiunii eficiente între sectorul asociativ și administrația publică atît de nivel național, cît și de nivel local.

B. VALORILE ȘI PRINCIPIILE COOPERĂRII ȘI ALE RELAȚIILOR DINTRE ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ ȘI SOCIETATEA CIVILĂ ÎN CONTEXTUL PREZENTEI STRATEGII

Reprezentanții OSC și ai autorităților publice împărtășesc următoarele valori și acceptă pentru cooperare următoarele principii:

Activitatea civică

Prin activitate civică, în acest context, se subînțelege participarea voluntară, din proprie inițiativă, a cetățenilor la viața publică și la procesul de soluționare a problemelor în cadrul comunității locale, ceea ce reprezintă un component esențial al unei societăți democratice. Autoritățile publice susțin activitatea civică prin crearea unui cadru legal favorabil, prin informarea opiniei publice despre activitățile lor, prin implicarea OSC în procesul de planificare și de implementare a deciziilor.

Participarea

OSC sînt reprezentante ale diferitelor valori și interese împărtășite de membrii societății. Prin intermediul acestor organizații cetățenii sînt informați și își pot exprima opiniile cu privire la deciziile propuse. Prin inițierea unui dialog cu opinia publică și prin examinarea propunerilor generate în cadrul audierilor publice autoritățile publice contribuie la creșterea nivelului de înțelegere și de implicare a publicului, la îmbunătățirea legitimității statului.

Respectul reciproc

OSC și autoritățile publice au diferite roluri, complementare, în procesul de dezvoltare și de implementare a politicilor. Autoritățile publice respectă dreptul OSC de a-și stabili propriile obiective și de a desfășura activități în conformitate cu [Constituția](#) țării.

Parteneriatul

Parteneriatele dintre OSC și autoritățile publice permit acestora să colaboreze efectiv și să stabilească responsabilitățile astfel încît problemele din societate să fie soluționate cît mai eficient. Autoritățile publice înțeleg importanța implicării OSC în soluționarea problemelor comunităților locale, contribuind la dezvoltarea mecanismelor de colaborare existente.

Responsabilitatea și răspunderea

Acționînd în interesul public, atît OSC, cît și autoritățile publice manifestă deschidere, responsabilitate și răspundere pentru activitățile desfășurate și pentru utilizarea resurselor.

Independența politică a inițiativelor civice

În limitele stabilite de legislație, OSC sînt libere și independente în stabilirea scopurilor, în luarea deciziilor și în desfășurarea activităților.

Dezvoltarea durabilă și echilibrată

În activitățile lor și în cadrul cooperării, OSC și autoritățile publice pornesc de la principiul dezvoltării durabile și echilibrate.

Tratamentul egal și echidistant

OSC și autoritățile publice respectă principiul accesului egal al tuturor cetățenilor și al asociațiilor acestora la posibilitatea de a participa la viața publică.

Dezvoltarea regională și locală

OSC și autoritățile publice înțeleg importanța participării la dezvoltare și a parteneriatelor pentru dezvoltare regională și locală.

C. PRIORITĂȚILE STRATEGICE

I. Instituționalizarea cadrului de consultanță, de monitorizare și de evaluare a politicilor publice

Republica Moldova construiește o societate democratică, bazată, pe lângă multe alte principii, și pe cel al democrației participative, în care cetățeanul este subiectul proceselor sociale și politice. Este de neconceput o societate civilă fără consultanța și participarea cetățenilor (prin formele organizate ale societății civile) la procesul de definire, elaborare, monitorizare, evaluare și de implementare a politicilor publice.

Obiective

1. Crearea unor mecanisme formale și neformale de implicare a societății civile în procesele de definire, elaborare, monitorizare și de evaluare a politicilor.
2. Dezvoltarea mecanismelor existente, adoptarea unor noi măsuri de garantare a transparenței activității atât a ramurii legislative, cât și a celei executive la toate nivelele, de la Parlament și Guvern până la consiliile raionale, locale și la primării.
3. Determinarea modelelor de consultanță cu OSC, precum și a modalităților de participare la elaborarea, monitorizarea, evaluarea și implementarea politicilor publice. Includerea reprezentanților OSC în grupurile de lucru pentru dezbaterile proiectelor de strategii, de programe naționale și de planuri de acțiuni în cadrul procesului de monitorizare a implementării lor.
4. Crearea unor mecanisme eficiente formale și neformale pentru organizarea de consultanțe cu societatea civilă pe problemele integrării europene, în conformitate cu Programul de cooperare, cu principiile generale și cu standardele minime de consultanță adoptate la nivelul Uniunii Europene.
5. Susținerea și îmbunătățirea practicii pozitive de participare a reprezentanților OSC la parteneriatul regional pentru dezvoltare, inclusiv la parteneriatul cu organizații neguvernamentale din regiunea de est a Republicii Moldova, precum și implicarea organizațiilor neguvernamentale din regiunea transnistreană în procesele de consultare și de luare a deciziilor la nivel național.
6. Consolidarea supremației legii și încrederii cetățenilor în sistemul judiciar prin aplicarea consecventă a legilor și a reglementărilor privind informarea publicului despre activitatea instituțiilor care prestează servicii publice.
7. Promovarea organizațiilor umbrelă și a rețelelor din sectorul asociativ pentru a reprezenta interesele membrilor acestora fără a prejudicia dreptul OSC de a se autoreprezenta.

Acțiuni

1. Responsabilizarea autorităților publice de plasarea informațiilor referitoare la crearea de politici și la structura autorității administrației publice centrale pe site-urile instituțiilor respective.
2. Responsabilizarea autorităților administrației publice de elaborarea acordurilor de colaborare cu societatea civilă, în special a planurilor de acțiuni concrete cu OSC.
3. Organizarea formală a procesului de consultare a OSC în contextul elaborării de politici.
4. Elaborarea mecanismelor și a măsurilor prin care să se asigure transparența decizională și participarea OSC la dezbaterile proiectelor de acte legislative și normative.
5. Evaluarea posibilității de constituire pe lângă Guvern a unei structuri abilitată cu efectuarea interacțiunii cu societatea civilă, capabilă să susțină cooperarea instituțiilor publice cu societatea civilă.
6. Perfecționarea mecanismului de cooperare dintre Parlament și OSC și consfințirea legislativă a unor astfel de mecanisme la nivel de Guvern, de autorități ale administrației publice centrale și locale.
7. Îmbunătățirea cooperării și conștientizarea procesului de dezvoltare a societății civile de către autoritățile publice centrale și locale, de către organele responsabile de înregistrarea OSC.

II. Crearea unui cadru legal și fiscal favorabil dezvoltării durabile a sectorului asociativ

Sînt deosebit de necesare: identificarea, elaborarea și implementarea unor acțiuni de perfecționare a cadrului juridic pentru activitatea organizațiilor neguvernamentale.

Obiective

1. Crearea unor mecanisme de garantare a accesului echilibrat și transparent la toate cele 3 surse interne de finanțare a OSC: serviciile prestate de OSC și de antreprenoriatul social, finanțarea publică și filantropia.

2. Promovarea și încurajarea responsabilității și transparenței în funcționarea organizațiilor neguvernamentale și stimularea principiilor democratice în funcționarea internă a organizațiilor.

Acțiuni

1. Elaborarea și adoptarea unui pachet de acte normative cu privire la acordarea de subvenții, la contractarea de servicii, la comanda socială, la oferirea de granturi organizațiilor necomerciale de utilitate publică pentru acordarea anumitor servicii sociale, la standardele contabilității și ale raportării către fisc pentru organizațiile necomerciale, cu toate atributele necesare, cum ar fi criteriile de selectare a organizațiilor, tipurile de servicii, standardele de calitate, mecanismul de realizare, de monitorizare etc.

2. Elaborarea și adoptarea unui pachet de acte legislative menite să reglementeze posibilitatea contribuabililor de a direcționa un anumit procent din impozitul pe venit datorat statului spre organizațiile de utilitate publică.

3. Evaluarea posibilității de constituire a Fondului Național pentru Dezvoltarea Societății Civile.

4. Eficientizarea și sporirea accesibilității politicilor de deducere a donațiilor. Definierea clară a procedurii de deducere pentru contribuabilul persoană fizică și juridică. Definierea clară a noțiunilor: donație, grant, subvenție, ajutor umanitar, filantropie și sponsorizare în legislația fiscală, modificarea sau abrogarea [Legii cu privire la filantropie și sponsorizare](#) și, după caz, adoptarea unui nou act legislativ în acest domeniu.

5. Definierea bazei de impozitare a sectorului necomercial și stabilirea facilităților fiscale.

6. Definierea noțiunii de antreprenoriat social, stabilirea facilităților fiscale pentru acest gen de activitate și crearea de premise băncilor și agențiilor de microcreditare pentru oferirea de credite în condiții avantajoase organizațiilor care inițiază întreprinderi sociale de încadrare în câmpul muncii a persoanelor defavorizate.

7. Perfecționarea cadrului legal care reglementează activitatea fundațiilor, inclusiv a celor comunitare, în scopul simplificării procedurii de înregistrare și al facilitării dezvoltării lor. Definierea și reglementarea în cadrul legal a noțiunii de fond de rezervă.

8. Asigurarea accesului la registrul public al organizațiilor neguvernamentale, inclusiv al organizațiilor care dețin statutul de utilitate publică și al organizațiilor acreditate în prestarea de servicii concesionate sau eligibile pentru achiziții publice.

9. Revizuirea cadrului legal în vederea clasificării și definirii organizațiilor necomerciale constituite în beneficiul public și a organizațiilor constituite în beneficiul mutual al membrilor lor.

10. Elaborarea și adoptarea unui cadru legal cu privire la utilitatea publică care să stabilească, pentru organizațiile pretendentă la statutul de utilitate publică, suportul concret din partea statului și exigențele speciale referitor la conținutul și la calitatea serviciilor prestate, la structura organelor de conducere și de control, la evitarea conflictului de interese. Promovarea obligației de transparență a OSC (rapoarte anuale către beneficiari), funcționarea organului de guvernare (componentă și competențe distincte de cele ale executivului organizației), inclusiv pentru beneficiere de suport din partea statului.

III. Dezvoltarea spiritului activ civic și a voluntariatului

Voluntariatul presupune activitate de interes public desfășurată fără remunerare materială, din proprie inițiativă de orice persoană fizică în folosul comunității și al altor persoane.

Atitudinea față de voluntariat este o problemă serioasă, fiindcă societatea nu sesizează importanța lui. Motivele pentru care cetățenii nu se implică în acțiuni de voluntariat țin de aspecte materiale, de valori, fiind generate de insuficiența informației.

Activitatea de voluntariat este un factor important al compensării insuficienței acțiunilor guvernamentale sau a lipsei de funcționalitate a piețelor de servicii. Activitatea de voluntariat compensează de asemenea deficitul de buget, reduce cheltuielile statului, contribuie la descentralizarea și debirocratizarea procesului de prestare a serviciilor, produce efecte pozitive vizibile asupra mediului economic și mediului infracțional.

Analiza economică a valorii activității de voluntariat deschide perspectiva justificării introducerii politicilor de stimulare a voluntariatului.

Obiective

1. Elaborarea politicilor cu privire la voluntariat.
2. Dezvoltarea unui model de recunoaștere instituțională a voluntariatului ca parte a unui instrument complex de aplicare a legislației cu privire la voluntariat.
3. Recunoașterea importanței rolului OSC în formarea și certificarea deprinderilor sociale și profesionale.
4. Promovarea implicării pe bază de voluntariat a cetățenilor în identificarea soluțiilor pentru problemele aflate pe agenda publică.

Acțiuni

1. Elaborarea și discutarea cadrului legal cu privire la voluntariat de către OSC și autoritățile publice.
2. Promovarea voluntariatului la nivel de Parlament, aplicându-se analiza cost-beneficiu a politicilor în acest domeniu.
3. Crearea unui grup de lucru și de comunicare la nivelul autorităților publice centrale abilitate și al OSC pentru elaborarea de concepte și de proiecte de acte normative menite să ducă la implementarea politicilor în domeniul voluntariatului, inclusiv la protecția socială a voluntarilor.
4. Elaborarea de prevederi legislative pentru protejarea socială a voluntarilor.
5. Implicarea instituțiilor de învățământ superior în procesul de motivare a tinerilor pentru practicarea activităților de voluntariat care să le dezvolte abilități profesionale.
6. Elaborarea și promovarea unui cod de bune practici pentru consultanță și idei în domeniul voluntariatului.
7. Acordarea de credite organizațiilor necomerciale care dezvoltă programe de voluntariat pentru contractarea de servicii sociale și pentru dobândirea statutului de utilitate publică.
8. Organizarea anuală a *Săptămânii naționale a voluntariatului* pentru încurajarea cetățenilor în a face voluntariat și pentru recrutarea de voluntari.
9. Organizarea anuală a *Festivalului voluntarilor* pentru recunoașterea meritelor acestora.
10. Organizarea anuală a *Conferinței naționale a voluntariatului* pentru comunicare la nivel internațional și național, pentru discutarea politicilor și monitorizarea implementării strategiei, legii, actelor normative etc.
11. Asigurarea participării OSC la managementul voluntariatului și la implementarea programelor de promovare a voluntariatului.